NHH

KVALITETSLEIING VERSUS MÅLSTYRING I SKULEN

Jan Ubøe, professor i matematikk NHH

EFMD EQUIS ACCREDITED CEMS PIM Partnership in International Management

Er vi mennesker eller produksjonsmidler?

Fremtidsrettet undervisning: Fagerborg Gymnas 1975-1978

NHH

- Realistene måtte lære dans, musikk og drama.

Brennende engasjerte lærere som forstod at skolen er ikke en holdeplass før livet, men en stor og betydningsfull del av livet.

Vi trenger reflekterte lærere som er tilstede i livet, ikke vingeklippede fotfolk som følger ordre.

Samfunnsforståelse av skolen

- Faglig prestasjon
- En felles sosial plattform

- Faglige prestasjoner er viktig.
- For sterkt fokus på prestasjon, vil svekke oss kollektivt.

BALANSE

Målstyring/Kvalitetsledelse

- Målstyring (MBO) ble introdusert av Peter Drucker (1954).

- Kvalitetsledelse (QM) ble introdusert av William Edwards Deming (1986).

Svakheter med målstyring

- Drucker: “Objectives must never become the basis of control in which there is domination of one person by another.”

- Deming: “MBO is an attempt to manage without knowledge of what to do.”

Helhetstenkning og samhandling

Hvordan bedre kortsiktige numeriske mål?

- Bedre praksis og systemer.
- Manipulere systemet som produserer tallene.
- Manipulere tallene.

Å bedre praksis og systemer er en langsiktig prosess, og da er manipulering eneste utvei.

Manipulering finner utvilsomt sted og kan få absurde proporsjoner. Osloskolen, frafallsproblematikk, mobbing.

Hierarkisk rapportering

- Nasjonale prøver
- Læringsmål
- VAM rapportering

Politikerne pålegger krav og fylkesmannen fører tilsyn.

Læringsmålene skaper en juridisk binding mellom den enkelte lærer og tilsynsmyndighetene.

Gunn Imsen: «hvor langt staten kan gå i detaljstyre tankegangen hos den oppvoksende generasjon gjennom skolens kompetansemål, uten å ende opp som totalitær».

Uten kunnskap om virksomheten

- KS: Lærerne må samarbeide mer.

- Toppledelsen: Dette virker og vi er stolte av det.
- Lærerne: Dette virker ikke og er ikke til å holde ut.

Russell Hobby: “I think the gap between the profession and the government has never been wider than it is at the moment.”

Forskerforum: Nesten 70% er uenig i at fusjonsprosessene har styrket kvalitetsarbeidet.

Nytt fra Danmark

- Marie Østergaard Møller «Intet tyder på, at resultatbaseret styring er en god styreform på de velfærdsområder, vi har undersøgt».

- 60 danske og utenlandske studier viser få lyspunkter, men mange tilfeller av utilsiktede eller direkte negative konsekvenser.

- Kanskje det er på tide med et skifte av kurs?

Målstyring og langsiktighet

- Målstyring fører til prioritering av kortsiktige tiltak, ofte på bekostning av langsiktige mål.

Brannslukning/Forebygging

- Prosesser i skolen er fortvilet langsomme.

Måler vi for ofte ser vi bare støy.

Feiltolkes som kausalitet.

- Bare det som måles blir prioritert. På lang sikt fases alt annet ut. Praktisk/estetiske fag.

Ken Robinson

- Skolen er en organisk, ikke en mekanisk prosess. (Vi kan i liten grad tvinge noen til å lære).

- Skolen må favne bredt.
- Skolen må stimulere nysgjerrighet.
- Skolen må vinkle seg vekk fra standardisering og testing fordi det dreper kreativitet.

I morgendagens samfunn lever vi av kreativitet og samarbeid.

Google/Yahoo

- Nye multinasjonale konsern vokser frem med ekstremt fokus på innovasjon. Ha det gøy på arbeid.
- Homo Ludens: Det lekende mennesket.
- Innovasjon er nært knyttet til lek og søkende interesse. Forskning er bare mulig hvis det er interessant.

- Norsk skole ignorerer denne utviklingen, og prioriterer lett kvantifiserbare, brede kunnskaper.
- Forskere med bare fagkunnskap har ofte problemer med å finne ny kunnskap.

Pasi Sahlberg

- GERM: Global Educational Reform Movement

HOW GERM IS INFECTING SCHOOLS AROUND THE WORLD?

Ten years ago — against all odds — Finland was ranked as the world's top education nation. It was strange because in Finland education is seen as a public good accessible to all free of charge without standardized testing or competitive private schools. When I look around the world, I see competition, choice, and measuring of students and teachers as the main means to improve education. This market-based global movement has put many public schools at risk in the United States and many other countries, as well. But not in Finland.

Singapore

Et av verdens mest fremgangsrike skolesystemer.

Nytt problem: Rike mennesker kjøper suksess i utdanning.

Samfunnet taper på sikt.

Nytt fokus: Skifte av fokus fra standardisering til hele mennesker.

Texas

"YOU START PUTTING 15 MINUTES OF WHAT I CALL 'REBOOT' INTO THESE KIDS EVERY SO OFTEN AND… IT GIVES THE PLATFORM FOR THEM TO BE ABLE TO FUNCTION AT THEIR BEST LEVEL."

DR. DEBBIE RHEA, CREATOR AND DIRECTOR OF THE LIINK PROGAM.

Hva vil vi med norsk skole?

Norsk produktivitet er en konsekvens av tillit formet av sosiale interaksjoner. Bør vi sette dette på spill?

Skolen skal fremme reflekterte, sterke individer som skal ha gjensidig respekt for hverandre.

- Skolen skal dyrke mangfold.
- Skolen skal se utover snevre mål på prestasjon.
- Skolen skal se hele mennesket.

Norsk skole

- I dagens samfunn er dannelse i skolen viktigere enn noensinne.

- Med et firkantet, markedsorientert grunnsyn på skolen glemmer vi hvem vi er og hvor vi kommer fra.

- Skolen må dyrke det lekende mennesket og stimulere innovasjon og kreativitet.
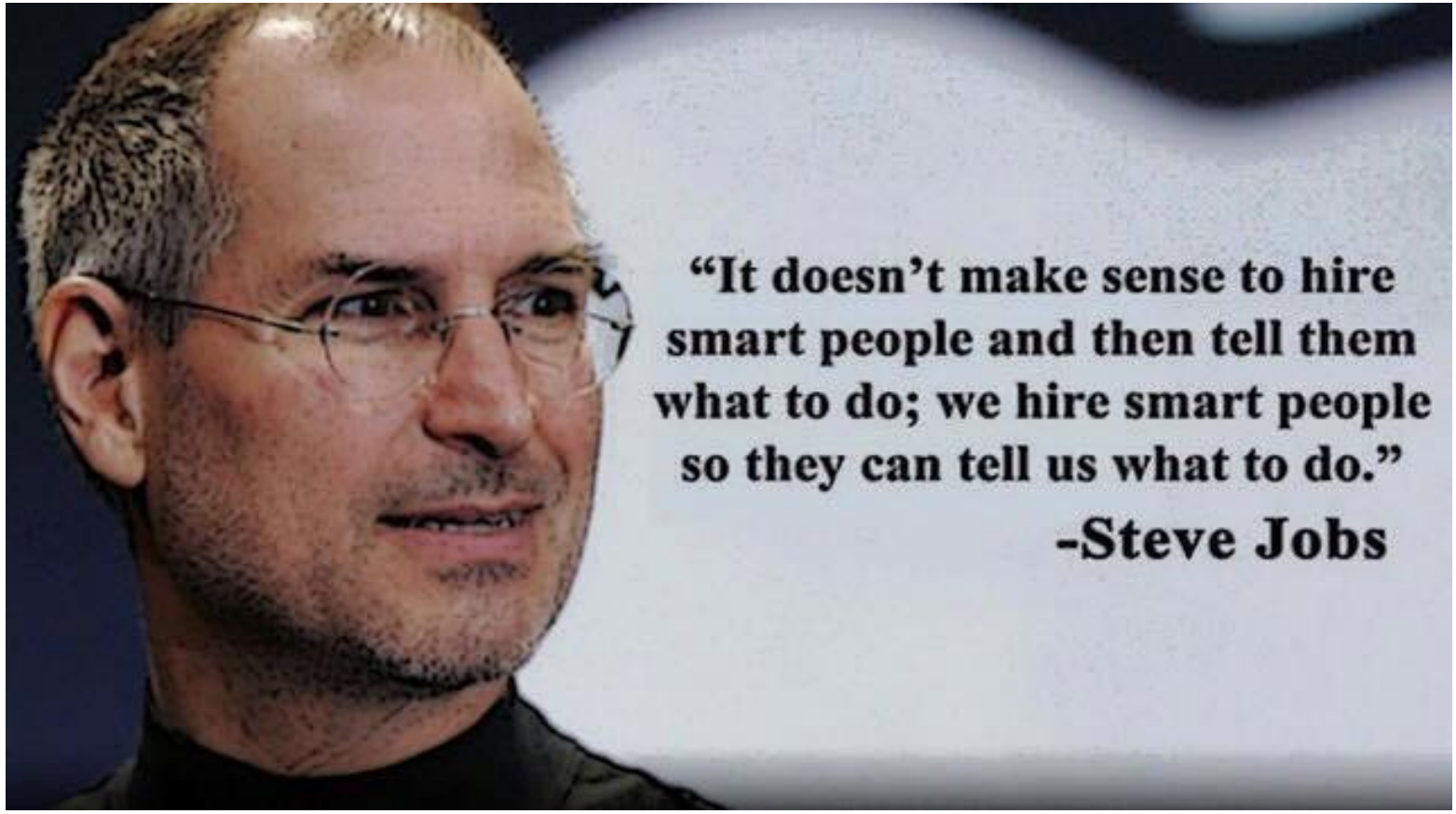
Moderne ledelse